

FISCAAL HERVORMINGSPLAN: DE VISIENOTA VAN MINISTER VAN FINANCIËN VAN PETEGHEM

Op 5 juli 2022 was er een symposium met betrekking tot de bredere fiscale hervorming. De hervorming heeft als doel "het belastingstelsel rechtvaardiger, moderner, eenvoudiger en neutraler te maken". De visienota van de coördinator Mark Delanote van de bredere fiscale hervorming werd aan het publiek voorgesteld. Volgend op de aanzet door een expertenteam, lanceerde Minister van Financiën Vincent Van Peteghem zijn blauwdruk voor een bredere fiscale hervorming op 18 juli 2022. Met zijn blauwdruk wil de minister het beleid uitzetten. Het plan moet later nog in concrete maatregelen worden omgezet.

De hervorming moet budgetneutraal gehouden worden. Minister Van Peteghem kiest voor een stelsel dat aansluit bij een **dual income tax**. Zo worden activiteits- en vervangingsinkomsten nog steeds onderworpen aan een progressieve belasting. Vermogensinkomsten worden onderworpen aan evenredige tarieven.

De blauwdruk werd ingedeeld met voorstellen over drie domeinen: activiteits- en vervangingsinkomsten, vermogensinkomsten en consumptie. Binnen elk domein werden de voorstellen ingedeeld in drie subcategorieën: lager, eerlijk en modern.

ACTIVITEITS- EN VERVANGINGSINKOMSTEN

1. Lager

Werken moet meer lonen en het verschil met niet-werken moet groter worden. Tegelijk wil men ervoor zorgen dat meer werken fiscaal niet wordt ontmoedigd. De **belastingvrije som wordt verhoogd** van 9.270 euro naar 13.390,00 euro. De belastingdruk wordt verminderd door de **belastingtarieven te verlagen en de belastingschijven te hervormen**. De tarieven in de meeste inkomstenschijven dalen met 5%. Het tarief van 50% blijft behouden, maar dan voor inkomsten vanaf 84.740 euro per jaar, wat dubbel zo hoog is als het bedrag van de hoogste schijf vandaag.

Er wordt komaf gemaakt met de Bijzondere Bijdrage Sociale Zekerheid, samen met het supplement sociale bijdragen zelfstandigen. De **werkbonus wordt uitgebreid** tot het mediaanloon.

Mensen die naast hun reguliere job **bijklussen** in onder meer de deeleconomie, het verenigingswerk, het gelegenheidswerk of met een flexi-job en **tot 6.000 euro** per jaar aan inkomsten verdienen uit deze activiteiten, zullen worden **vrijgesteld van belastingen**.

De **vennootschapsbelasting** voor **kmo's** wordt **verlaagd van 20% naar 15%**. Daarmede wordt de belastingschijf waarop dit verlaagde tarief van toepassing is van 100.000 euro naar 200.000 euro verhoogd.

2. Eerlijk

Minstens 1 op de 4 codes zou verdwijnen op de belastingbrief door een einde te stellen aan tal van fiscale voordelen.

Om een einde te maken aan de uitholling van het loonbegrip wordt het **sociale en fiscale loonbegrip** zoveel mogelijk **met elkaar in overeenstemming** gebracht. Een aantal **voordelen** die forfaitair worden gewaardeerd, zoals de gratis terbeschikkingstelling van een woning, verwarming, elektriciteit en huispersoneel zouden **op werkelijke basis belast** worden. Ook zou men ervoor zorgen dat activiteitsinkomsten niet langer worden omgevormd in vermogensinkomsten om belastingen te ontlopen. **Eco-, sport- en cultuurcheques** worden **als loon** beschouwd. Het fiscaal voordeel voor maaltijdcheques blijft wel gehandhaafd.

Cafetariaplannen worden gebruikt om (para)fiscaal het loonpakket van werknemers samen te stellen. Volgens Minister Van Peteghem kunnen deze keuzes een negatief effect hebben op de opbouw van sociale rechten, dikwijls zonder dat de werknemers zich daarvan bewust zijn. Men zou de **voordelen aan werkelijke waarde** belasten zodat de flexibiliteit gevrijwaard blijft, maar zullen werknemers een eerlijke keuze kunnen maken tussen nettoloon en een cafetariaplan. Ook het gebruik van optieplannen voor (para)fiscale optimalisatie wordt beperkt.

Men zal **strenger toezien op het inbrengen en terugbetalen van kosten**, zodat kosten eigen aan de werkgever niet gebruikt worden om verdoken loon uit te betalen. Eveneens zal er meer over gewaakt worden dat geen privékosten ingebracht worden als beroepskosten.

De bestaande **voordeelregimes ter ondersteuning van creativiteit en talent** worden geëvalueerd, **misbruik moet bestreden worden**. Zo had de Minister in 2021 al aangekondigd de misbruiken met vergoedingen via auteursrechten te willen aanpakken.

Verder wil men de bedrijfsvoorheffing zo nauw mogelijk laten aansluiten bij de eindbelasting om verrassingen te vermijden bij de eindafrekening door de bedrijfsvoorheffing glijdend te berekenen in plaats van trapsgewijs.

Er zouden maatregelen genomen worden om **'vervennootschappelijking' tegen te gaan** door de minimumbezoldiging te indexeren voor de toepassing van het verlaagd tarief in de vennootschapsbelasting en alternatieve verloningsvormen niet langer toe te laten. Voor multinationals zou een minimumbelasting ingevoerd worden.

3. Modern

Het **huwelijksquotiënt wordt uitgedoofd** om het fiscale onderscheid tussen alleenstaanden, samenwonenden en gehuwden te verkleinen.

De toeslag op de belastingvrije som wordt voor elk kind op gelijke hoogte gebracht. Om ouders te ondersteunen in de combinatie van werk en gezin, zou de overheid **de fiscale aftrekbaarheid van de kosten voor kinderopvang verhogen**. De kosten zouden vooraf ingevuld worden op de belastingaangifte.

Het huidige **systeem van onderhoudsuitkeringen zou verdwijnen** omdat het stelsel niet

neutraal is ten aanzien van de samenlevingsvorm. Wie onderhoudsuitkeringen betaalt, kan deze fiscaal inbrengen. Wie de onderhoudsuitkeringen ontvangt, wordt erop belast. De **belastingvoordelen voor een kind** zouden dan ook niet meer verdeeld kunnen worden onder de ouders **in functie van de zorg voor het kind**, en niet langer noodzakelijk aan de ouder bij wie de domicilie van het kind is gevestigd.

Om de neutraliteit te versterken inzake ondernemingsvorm zou een aanzienlijke lastenverlaging in de personenbelasting gerealiseerd worden, zodat kleine ondernemers niet onnodig in de richting van een vennootschap geduwd worden.

Door de verhoging van de belastingvrije som, de hervorming van de tariefstructuur, de schrapping van de BBSZ en de uitbreiding van de werkbonus zou deze hervorming moeten bijdragen tot de **verhoging van de tewerkstellingsgraad**.

VERMOGENSINKOMSTEN

1. Lager

De **roerende voorheffing** op interesten, dividenden en andere recurrente inkomsten van roerende goederen en kapitalen **daalt van 30% naar 25%**.

Er wordt een bedrag **tot 6.000 euro vrijgesteld** aan inkomsten uit sparen, beleggen en investeren.

2. Eerlijk

Men wil alle vermogensinkomsten op dezelfde manier behandelen. De uitzonderingsregimes zouden uitdoven met respect voor verworven rechten. Vermoedelijk doelt Minister Van Peteghem op het VVPRbis-regime en de liquidatiereserves, echter wordt dit niet nader verduidelijkt.

Frappant is dat **gerealiseerde meerwaarden op aandelen, obligaties en andere financiële producten aan 15% belast** zouden worden. Minderwaarden zouden in rekening worden gebracht. De jaarlijkse taks op de effectenrekeningen en de taks op de beursverrichtingen zou op termijn ophouden te bestaan. Meerwaarden op aandelen zouden vrijgesteld zijn als de vennootschap met behoud van haar activiteit wordt overgedragen, om actief ondernemerschap te belonen.

De eigen woning blijft fiscaal vrijgesteld, maar Minister Van Peteghem wenst de **reële huurinkomsten te belasten aan 25%**. Huurinkomsten komen ook in aanmerking voor de vrijstelling van 6.000 euro. Voorts zou er een **forfaitaire onkostenaftrek** zijn van 30% van de werkelijke huurinkomsten.

Op federaal niveau bestaat nog steeds een belastingvoordeel voor niet-eigen woningen. Omdat het onderscheid met de eigen woning niet langer rechtvaardig is, **dooft de federale belastingvermindering voor de niet-eigen woning uit**.

Op de meerwaarden uit de **verkoop** door een particulier **van een niet-eigen woning** zou een **meerwaardebelasting van 15%** worden aangerekend. Historische meerwaarden worden niet meegeteld en minderwaarden zijn aftrekbaar op belastbare meerwaarden.

Binnen het luik van de vermogensinkomsten voorziet men overigens nog in een regeling waarbij iedereen toegang krijgt tot een **fiscaal voordelig aanvullend pensioen**. Er zou wel een individuele beperking zijn, zodat excessen vermeden worden en de betaalbaarheid gegarandeerd kan worden.

3. Modern

Bij de taxatie van reële huurinkomsten kan de belastingplichtige naast de forfaitaire onkostenaftrek ook opteren om de **werkelijke kosten** te bewijzen voor wie meer kosten maakt, met het oog om renovaties van woningen te stimuleren en zwartwerk tegen te gaan.

CONSUMPTIE

1. Lager

Omdat de fiscaliteit ook een hefboom kan zijn voor een gezonde, milieu- en klimaatvriendelijke samenleving en economie zijn er ook op het vlak van consumptie een aantal denkpatronen.

Zo wordt een **ecobelastingkrediet** ingevoerd **voor kwetsbare gezinnen** om hen te begeleiden en te ondersteunen in de omslag naar een meer duurzame samenleving. Dit wordt gefinancierd door de CO2-heffing.

Het **btw-tarief op elektriciteit** wordt **permanent verlaagd**. Vanaf 2030 vereist Europa ook dat aardgas, steenkool en brandhout aan het normale btw-tarief belast worden. Het stelsel van accijnzen wordt hervormd, zodat een onderscheid gemaakt wordt tussen basisverbruik en meerverbruik, en beter ingespeeld kan worden op prijsevoluties.

Omdat de overgrote meerderheid van huizen en appartementen nog niet klaar is voor de energieambities van 2050, wordt het **verlaagde btw-tarief voor de afbraak en heropbouw van de enige en eigen woning verlengd**.

2. Eerlijk

De **verlaagde btw-tarieven van 6% en 12%** worden **samengevoegd** in een **nieuw btw-tarief van 9%**. Aan het normale tarief van 21% wordt niet geraakt.

Voor **groenten en fruit, geneesmiddelen, luiers en andere producten voor intieme hygiënische bescherming** en door de overheid georganiseerd of gesubsidieerd personenvervoer stelt Minister Van Peteghem voor het tarief te verlagen naar **0%**.

Een **CO2-heffing** wordt gradueel ingevoerd voor die domeinen die niet onder het Europees emissiehandelssysteem vallen. Er wordt een **bijdrage** gevraagd aan wie **verplaatsingen** maakt **met een grote maatschappelijke kost** waarbij het al dan niet voorhanden zijn van duurzame alternatieven in beschouwing genomen wordt. Men ondersteunt het Europees voorstel voor een kerosinetaks en de internationale inspanningen om in de toekomst btw te heffen op vliegtuigtickets.

In het streven naar een rookvrije generatie denkt men na over een omvattend en krachtig antitabakbeleid. Naast klassieke tabaksproducten zullen nieuwe varianten en alternatieven betrokken worden in het accijnsstelsel.

3. Modern

De vrijstelling voor de fietsvergoeding en het verlaagd btw-tarief voor deelfietsen wordt verankerd. Er wordt daarenboven extra aandacht besteed aan het flexibel gebruik van de fiets voor woon-werkverkeer. Aan werkgevers worden mogelijkheden aangeboden om te investeren in fietsinfrastructuur voor hun werknemers.

Ten slotte werd het fiscaal stelsel voor bedrijfswagens reeds hervormd, waarbij de fiscaal voordelige behandeling voor zero-emissiewagens behouden werd. Aansluitend hierop zal een voordeel alle aard toegekend worden aan tank- en laadkaarten voor zover die worden gebruikt voor niet-beroepsmatige verplaatsingen.

CONCLUSIE

De visienota is een lijvige nota die diende als leidraad voor de Minister van Financiën om een blauwdruk te maken van een fiscale hervorming.

Een aantal belangrijke punten uit de blauwdruk zijn:

- Vermijden werkloosheidsval en promotieval (voldoende nettoverschil tussen (meer) werken en niet werken)
 - Verhoging belastingvrije som
 - Activiteitsinkomsten en vervangingsinkomsten: progressief belast, evenwel met daling van de tarieven
 - Afschaffing eco-, sport- en cultuurcheques
 - Voordelen cafetariaplannen belasten aan werkelijke waarde
 - Vermogensinkomsten roerend/onroerend: evenredige tarieven met een voetvrijstelling tot 6.000 euro
 - Meerwaardebelasting op aandelen en op verkoop van vastgoed (niet-eigen woning) van 15%
 - Taxatie reële huurinkomsten aan 25%
 - Meer belasten van consumptie (btw) en vervuiling (CO2-heffing)
- ...

Het is een voorzet, waarmee de politiek nu concrete plannen moet maken om deze ideeën tot uitwerking te brengen. De weg zal uiteraard nog lang zijn, maar het geeft alvast een indicatie van hoe onze fiscaliteit zal evolueren in de toekomst.